

Nøgletal for arbejdsmarkedet RAR Sydjylland

Marts 2017

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt, at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notat skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne samt øvrige interessenter i den sydjyske beskæftigelsesindsats.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet over status på reformer og indsats i Sydjylland, hvor der gives et overblik over bl.a. jobcentrenes målgrupper på offentlig forsørgelse.

Indhold: Status og overblik på arbejdsmarkedet

- Notatet indleder med at vise udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen samlet og fordelt på jobcentre og brancher
- Afsnittet om jobomsætningen giver et billede af, hvor mange jobåbninger der er i området
- Dernæst følger et overblik over rekrutteringssituationen, hvor der først vises udvalgte tal fra rekrutterings-surveyen, samt den seneste udvikling i ledigheden.
- Til sidst vises de seneste forventninger til udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder ledighedsudviklingen, beskæftigelsesudviklingen og arbejdsstyrken.

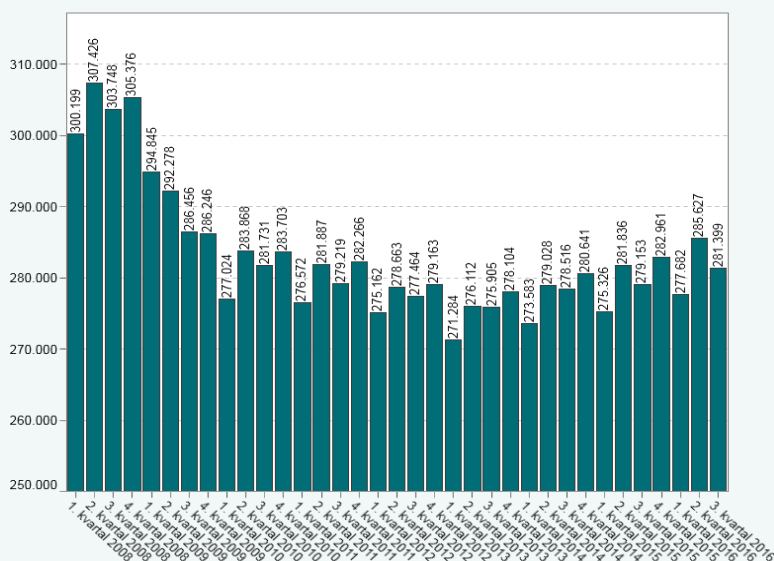
Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af STAR/Arbejdsmarkedskontor Syd til alle faste møder i RAR.

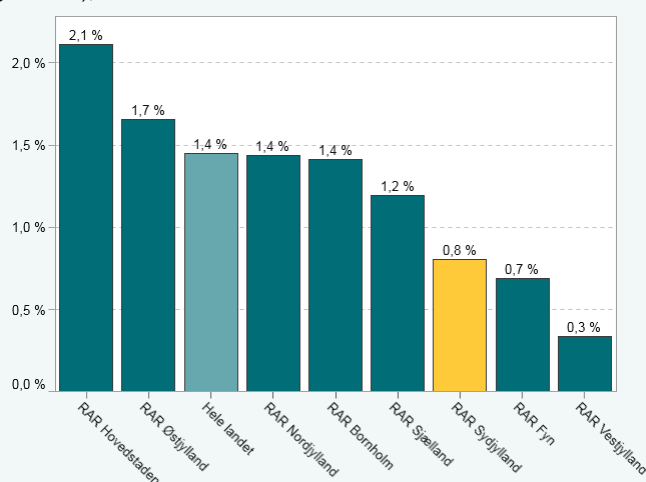
Udviklingen i beskæftigelsen

Fig. 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland (arbejdssted), 1. kvartal 2008 - 3. kvartal 2016

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Fig. 2: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (arbejdssted), 3. kvartal 15 - 3. kvartal 2016

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Tabel 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland opgjort på branche (arbejdssted), 3. kvartal 15 - 3. kvartal 16

Brancher	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	Udvikling i antal 3K 15 - 3K 16	Udvikling i procent 3K 15 - 3K 16
Alle erhverv	279.153	281.399	2.246	0,8%
Bygge og anlæg	17.219	17.475	256	1,5%
Ejendomshandl. mm.	3.288	3.298	10	0,3%
Erhvervsservice	23.944	24.381	437	1,8%
Finansiering og forsikring	5.992	5.921	-71	-1,2%
Handel og transport mv.	67.977	68.529	552	0,8%
Industri mm.	55.444	56.693	1.249	2,3%
Information og komm.	3.847	3.977	130	3,4%
Kultur og anden service	8.718	8.957	239	2,7%
Landbrug mm.	7.169	7.007	-162	-2,3%
Offentlige erhverv	85.531	85.131	-400	-0,5%

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsestallene er baseret på e-indkomst og omfatter dermed kun lønmodtagere. Da data er fra Danmarks Statistik kan de ikke sammenlignes med tal på jobsindsats.

Beskæftigelsen i Syddjylland fortsætter sin stigende tendens. Som figur 1 viser, er den sydjyske beskæftigelse det seneste år steget med 2.250 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til en stigning på 0,8 pct.

Dermed er Syddjylland den region med den 3. mindste relative stigning i beskæftigelsen det seneste år kun Fyn og Vestjylland har mindre vækst. Figur 2 viser nemlig, at beskæftigelsen udvikler sig forskelligt i landsdelene i Danmark. Det er især områderne med de helt store byer, der har størst fremgang i beskæftigelsen. Det er København og Østjylland, og årsagen er blandt andet, at der er størst fremgang i den private service, der især er koncentreret omkring de største byer.

Samlet set er beskæftigelsen på landsplan stigende det seneste år med 1,4 pct. eller 31.300 flere fuldtidsbeskæftigede.

Der er fremgang i beskæftigelsen efter arbejdssted i flere af de sydjyske kommuner. Der ses fremgang i Billund, Vejle, Haderslev, Kolding, Aabenraa, Vejen, Fredericia og Varde – mens antallet af arbejdspladser i det seneste år er gået tilbage i Middelfart, Tønder, Sønderborg og Esbjerg/Fanø. (4. kv. 2016)

Ser vi i tabel 1 udviklingen i beskæftigelsen fordelt på brancher i det seneste år, ses de største stigninger i beskæftigelsen i Syddjylland inden for industri, handel/transport, erhvervsservice og bygge/anlæg.

Det er få brancher, der oplever tilbagegang i beskæftigelsen. Den offentlige sektor har en faldende beskæftigelse, men også for finansiering og forsikring og landbrug er beskæftigelsen faldet det seneste år, jf. tabel 1.

Der forventes også i de kommende år en vækst i beskæftigelsen i Syddjylland. Der ventes en vækst på 1,4 pct. frem mod 2017, svarende til godt 2.800 personer. De største stigninger forventes inden for privat service, herunder også handel, men der forventes også stigninger inden for industrien og bygge/anlæg.

Jobomsætning

Fig. 3: Udvikling i jobomsætningen i RAR-Syddjylland opgjort pr. år (2009-2015)

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Både under høj- og lavkonjunkturer er der en høj jobomsætning på det danske arbejdsmarked. I hele landet er der årligt mellem 650.000-745.000 jobåbninger.

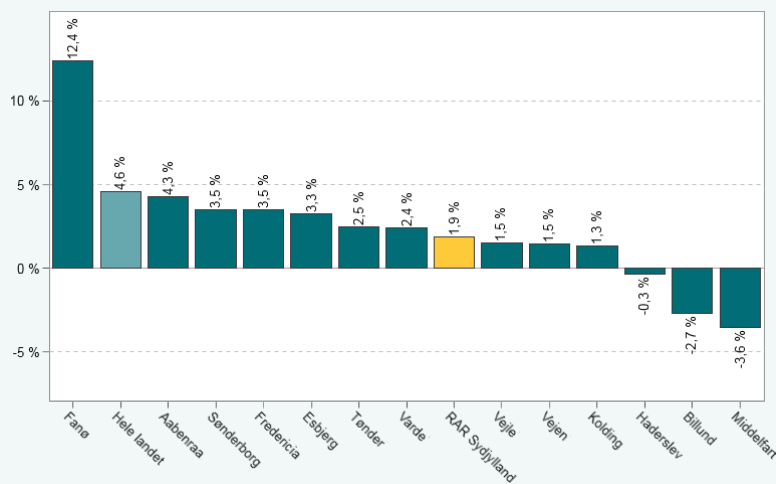
I Syddjylland har der siden 2009 været mellem 75- og 91.000 jobåbninger. Som figur 3 viser, har jobomsætningen været stigende fra 2014-15.

Den årlige jobomsætning har – bortset fra 2012-13 – været stigende siden 2009, og jobomsætningen, og dermed aktiviteten på det sydjyske arbejdsmarked, er i dag i omegnen af 20 pct. større end lige efter krisen.

Den største relative stigning i jobomsætningen finder sted i Fanø, Aabenraa, Sønderborg, Fredericia og Esbjerg. Haderslev, Billund og Middelfart oplever en mindre tilbagegang i det seneste år.

Alle kommunerne har dog en markant fremgang i jobomsætningen siden 2009.

Fig. 4: Udvikling i jobomsætningen fordelt på kommuner, seneste år (sept. 2015-okt. 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

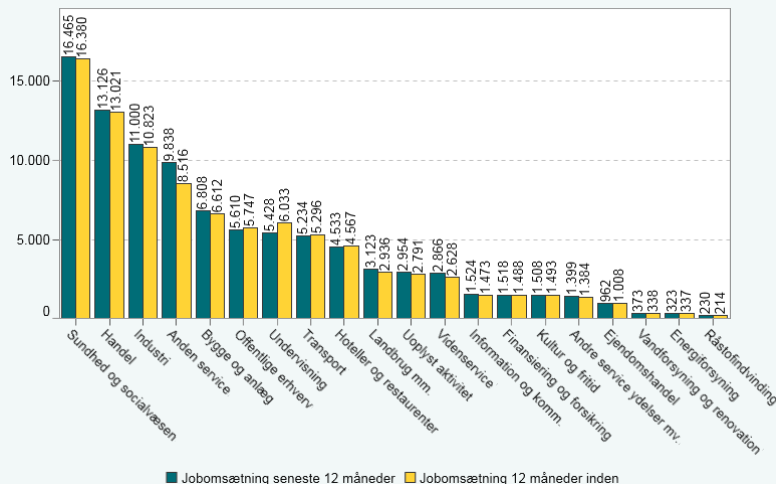

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Samlet set har der det seneste år i Syddjylland været en stort set uændret udvikling i jobomsætningen med en stigning på 1,9 pct., hvilket svarer til 1.700 flere jobåbninger.

Fordelt på brancher er jobomsætningen i Syddjylland størst inden for den offentlige sektor samt bl.a. brancherne handel, industri og bygge/anlæg – og der ses ligeledes en lille fremgang i jobomsætningen i de største brancheområder i forhold til samme periode året før. Dog en lille tilbagegang i brancherne offentlige erhverv, undervisning, transport og hotel/restauration.

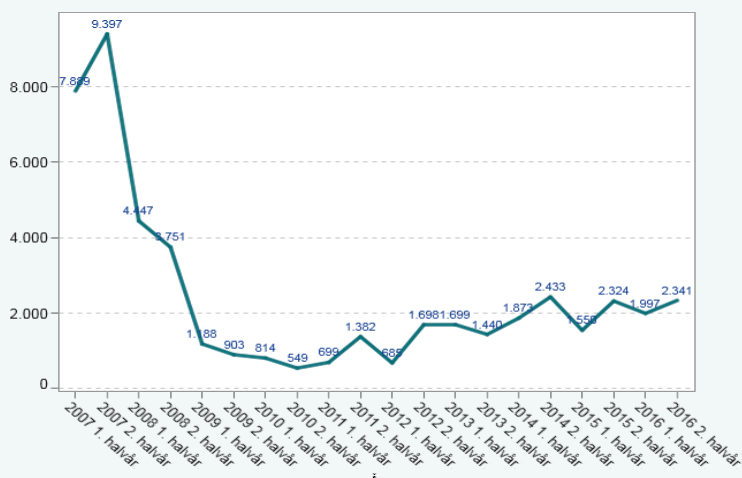
Fig. 5: Jobomsætningen i RAR-Syddjylland fordelt på brancher, seneste år (sept. 2015-okt. 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Rekrutteringssituationen på arbejdsmarkedet

Fig. 6: Udvikling i forgæves rekrutteringer (mangel), 1 halvår 2006 – 2. halvår 2016, RAR Sydjylland

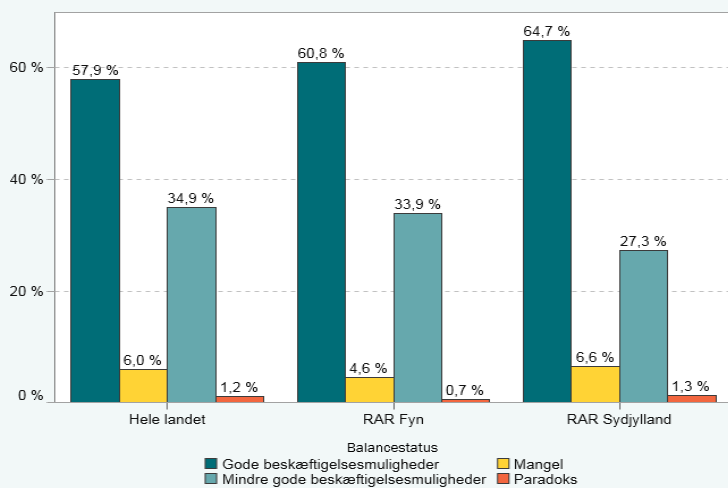
Kilde: Star rekrutteringssurvey, 2006-2015

Tabel 2: Forgæves rekrutteringer opgjort på brancher, RAR-Sydjylland, efterår 2016

Branche	Antal	Pct. ift. beskæftigede
Bygge og anlæg	514	2,4
Industri	315	0,6
Handel	313	0,5
Sundhed og socialvæsen	206	0,3
Landbrug, skovbrug og fiskeri	183	1,2
Hotel og restauration	160	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operati- nel service	137	0,8
Transport	131	0,6
Vidensservice	80	0,5
Undervisning	69	0,3
Information og kommunikation	63	1,2
Finansiering og forsikring	60	0,9

Kilde: Star rekrutteringssurvey, forår 2015

Fig. 7: Andel stillingskategorier efter balancestatus i Arbejdsmarkedsbalancen, efterår 2016

Kilde: Arbejdsmarkedsbalancen og rekrutteringssurvey, efterår 2016

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering udarbejder hvert halvår Arbejdsmarkedsbalancer for hvert af de 8 RAR-områder.

Rekrutteringsproblemerne på landsplan svarer til, at virksomhederne måtte opgive at ansætte de ønskede medarbejdere til 19.800 stillinger. Det svarer til 0,7 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark – og der ses en stigende udvikling. Der er omkring 650.000-750.000 jobåbninger årligt på det danske arbejdsmarked. Set i forhold hertil udgør antallet af forgæves rekrutteringer i efteråret 2016 således en begrænset andel.

I Sydjylland var der i efteråret 2016 2.341 forgæves rekrutteringer. Det er en uændret udvikling i forhold til den samme periode året før. Samlet oplever hele landet en stigning på 10 pct. Omfanget i Sydjylland svarer til 0,6 pct. af den samlede sydjyske beskæftigelse og er således lige under omfanget for hele landet.

I Sydjylland er der virksomheder inden for nogle erhvervsgrupper, der har sværere ved at rekruttere end andre.

Som det fremgår af tabel 2, ses det største antal forgæves rekrutteringer i branchen bygge og anlæg med 514 forgæves rekrutteringer. Det svarer til en andel på 2,4 pct. af beskæftigelsen i branchen.

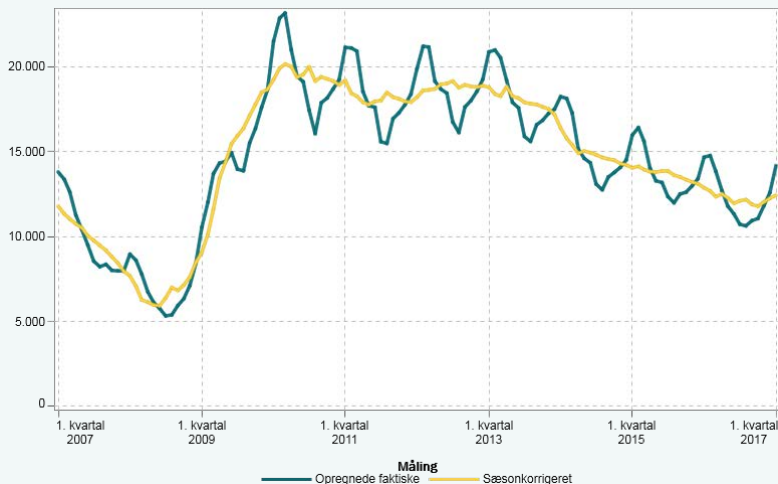
Herefter følger Industri med 315 forgæves rekrutteringer og handel med 313 forgæves rekrutteringer.

Figur 7 viser, hvordan jobmulighederne aktuelt er for ca. 850 stillingsbetegnelser i Sydjylland via Arbejdsmarkedsbalancen, hvor de enkelte stillingsbetegnelser placeres i fire forskellige kategorier fra mindre gode beskæftigelsesmuligheder til mangelområder.

Baggrunden for balancen er at sammenholde statistiske oplysninger om ledighed, mangel på arbejdskraft, beskæftigelse og jobåbninger på det regionale arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsbalancen viser, at størstedelen af stillingsbetegnelserne på det sydjyske arbejdsmarked er placeret i kategorierne gode beskæftigelsesmuligheder eller mangel, mens kun 27,3 pct. er placeret i mindre gode beskæftigelsesmuligheder. Det er en lavere andel end niveauet for hele landet og skal bl.a. ses i lyset af den lave ledighed, der ses i Sydjylland, sammenlignet med landsniveauet.

Udvikling i ledigheden

Fig. 8: Udvikling i bruttoledigheden i RAR Syddanmark, sæsonkorrigeret og faktisk antal ledige, 1. kvartal 2007 – 1. kvartal 2017

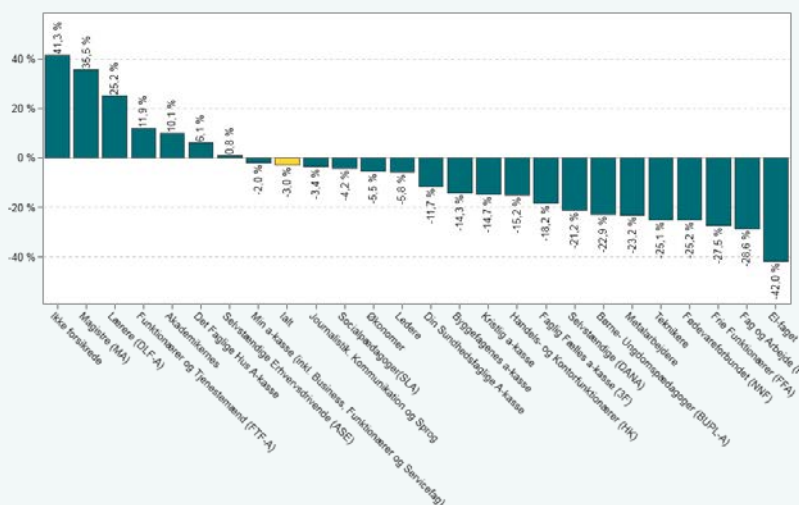
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 9: Udvikling i ledighed, jan 16 – jan 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 10: Ledighedsudviklingen fordelt på a-kasser, jan 16 – jan 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ledigheden har de seneste år været faldende i Syddanmark. I figur 8 kan den sæsonkorrigerede ledighed ses. Her fremgår det, at den sæsonkorrigerede ledighed er steget med 291 personer fra oktober til november 2016 i RAR Syddanmark. Den sæsonkorrigerede ledighed er nu på 12.993 personer eller 3,7 pct. af arbejdsstyrken i RAR Syddanmark. Ses der på den ikke-sæsonkorrigerede ledighed, har der på et år fra januar 2016 til januar 2017 været et fald i ledigheden i RAR Syddanmark på 3,0 pct.

Syddanmark har med 3,7 pct. en ledighed, der ligger under landsgennemsnittet på 4,2 pct.

Figur 9 viser udviklingen i den faktiske bruttoledighed fordelt på kommuner i Syddanmark i det seneste år. I RAR Syddanmark er der i januar 2017 i alt 14.470 bruttoledige eller 4,1 pct. ledige af arbejdsstyrken. Der har været et fald på 446 fuldtidspersoner i det seneste år i Syddanmark, svarende til et fald på 3,0 pct.

I hele landet har der været et fald på 1.432 ledige, svarende til et fald på 1,2 pct. og en ledighedsprocent på 4,5 pct. af arbejdsstyrken.

I RAR Syddanmark har Esbjerg det største fald i ledigheden på 10,5 pct. og Fanø den største stigning på 18,6 pct. I hele landet har der været et fald på 3.859 ledige, svarende til et fald på 3,4 pct. og en ledighedsprocent på 4,1 pct. af arbejdsstyrken.

I RAR Syddanmark har Varde og Billund den laveste ledighed, mens Fanø har den højeste.

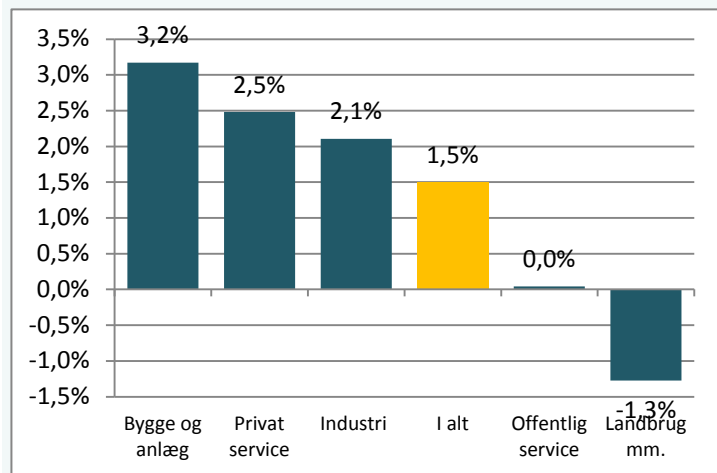
Det fremgår af figur 10, at der har været et samlet fald i de forsikrede ledige på 0,5 pct. i det seneste år.

Ser man på udviklingen for de forskellige a-kasser, så har størsteparten af a-kasserne faldende ledighed. Det er kun hos Magistrene, DLF-A, Det faglige hus, Akademikernes samt FTF-A, der ses en stigende ledighed. Ledigheden er i forvejen meget lav for flere af disse a-kasser.

De største absolutte fald i ledigheden ses for 3F. Her faldt ledigheden med godt 540 fuldtidsledige. FOA og HK følger efter alle med fald på omkring 250 færre fuldtidsledige personer.

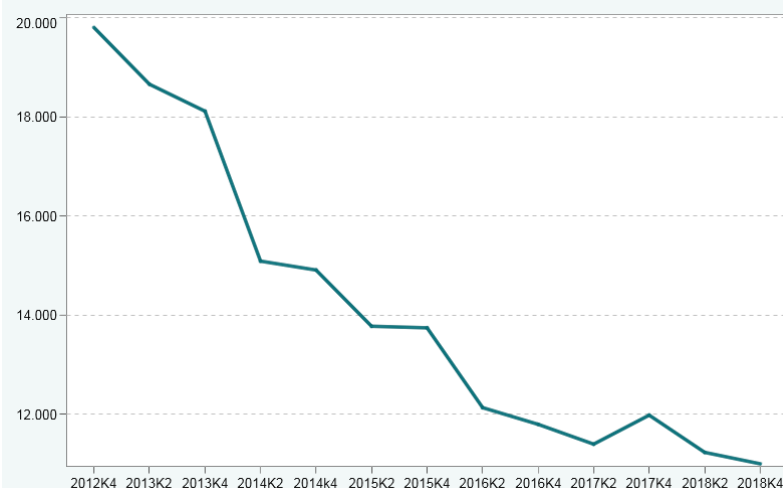
Forventninger til ledighed og beskæftigelse (fremskrivninger)

Fig. 11: Fremskrivning af beskæftigelsen fordelt på sektor, fremskrivning fra 2016-18

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 12: Udvikling i ledigheden for RAR-området, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 – 4. kvartal 2018

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Tabel 3: Fremskrivning af ledigheden fordelt på a-kasser, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2018

	2016K4	2018K4	Udvikling 4-16 til 4-18	
Akademikere	632	627	-4	-1%
Byggefag	96	73	-23	-24%
Fag og Arbejde	729	668	-61	-8%
Faglig Fælles A-kasse (3F)	1.745	1.431	-314	-18%
Funktionærer og tjenestemænd	944	885	-59	-6%
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	980	895	-85	-9%
Ikke forsikrede	2.507	2.558	51	2%
Metalarbejdere	340	306	-35	-10%
Nærings- og nydelsesmiddelindustrien	106	61	-45	-42%
Selvstændige	721	686	-35	-5%
Tekniske funktionærer	802	784	-18	-2%
Øvrige A-kasser	2.190	2.020	-170	-8%
I alt	11.792	10.994	-798	-7%

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Af figur 11 fremgår det, at der frem til år 2018 forventes en stigning i beskæftigelsen på godt 5.490 beskæftigede. Det svarer til en samlet stigning i perioden på 1,5 pct.

Det er overvejende den private servicesektor, som tegner sig for denne stigning i beskæftigelsen. Her forventes det, at der kommer ca. 3.690 flere i job.

Derudover er der også fremgang i beskæftigelsen i henholdsvis industri og i bygge-/anlægssektoren. Udviklingen skal ses i en forventning om fremgang i den danske økonomi med stigende indenlandsk forbrug og stigende eksport. Eksporten udgør fortsat en væsentlig drivkraft bag fremgangen i prognoseperioden.

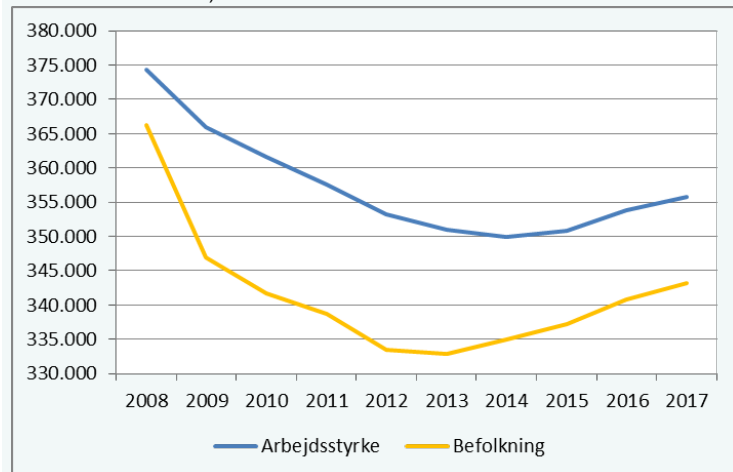
Der er desuden en uændret udvikling i den offentlige sektor i perioden. Endelig ventes der et lille fald i beskæftigelsen i landbrugssektoren på 1,3 pct.

Ser man nærmere på fremskrivningen af ledigheden, så forventes denne at falde i takt med, at der sker en stigning i beskæftigelsen. Det fremgår af figur 12, at ledigheden fra 2016 til 2018 ventes at falde med ca. 800 bruttoledige, hvilket svarer til et fald på ca. 7 pct.

Ser man i tabel 3 nærmere på, hvordan ledigheden forventes at udvikle sig fordelt på a-kasser, så kan det ses, at de største fald forventes hos 3F og HK samt funktionærer og tjenestemænd.

Arbejdsstyrke

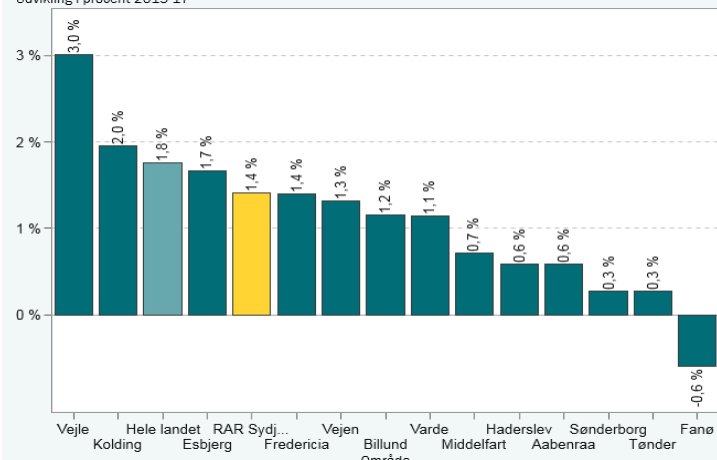
Fig. 13: Udvikling i arbejdsstyrken og beskæftigelsen (fremskrivning fra 2015 til 2017)

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 14: Fremskrivning af arbejdsstyrken på RAR-område og kommuner, 2015 til 2017

Udvikling i procent 2015-17

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Det fremgår af figur 13, at antallet i arbejdsstyrken i 2013 var på ca. 350.100 i Sydjylland. Det ventes at stige til godt 355.800 i 2017, hvilket svarer til en stigning på næsten 1,4 pct. Bag ved denne udvikling ligger en stigning i beskæftigelsen og i befolkningen i samme periode, begge ventes at stige med 1,4 pct.

En række gennemførte reformer de senere år har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse. Reformerne – ikke mindst tilbagetrækningsreformen fra 2011 – vil virke med tiltagende styrke i de kommende år. Det har skabt plads til, at beskæftigelsen fortsat kan stige med reduceret risiko for, at der opstår udbredte flaskehalse på arbejdsmarkedet og tiltagende lønpres (Økonomisk Redegørelse, dec. 2016) Men med faldende ledighed og dermed en relativ meget lav ledighed kan der opleves stigende pres på arbejdsmarkedet. Blandt andet vil der ses mangelproblemer ift. personer med de rette kvalifikationer – eksempelvis ingeniører.

Der er ligeledes en risiko på lidt længere sigt for, at de udbudte kvalifikationer ikke kan følge med efterspørgslen. Derfor skal uddannelsesniveaet løftes: De unge skal være bedre og bedre uddannede, og arbejdsstyrken skal videre- og efteruddannes. Det sidste kan samtidig være med til at skabe jobåbninger til dem, som har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Som det kan ses af figur 14, så er der forskelle på, hvordan arbejdsstyrken forventes at udvikle sig frem mod år 2018.

Samlet set vil der i Sydjylland være en stigning i arbejdsstyrken på 1,4 pct. fra 2015 til slutningen af 2017. Fordelt på kommuner forventes Vejle at få den største stigning på 3 pct. efterfulgt af Kolding og Esbjerg.

Begreber og definitioner

- **Lønmodtager beskæftigelsen (fig. 1, 2 og tabel 1):** I figurerne vises antallet af beskæftigede lønmodtagere. Tallene angiver antallet af lønmodtagere, der har modtaget lønudbetaling inden for et område. Tallene er opgjort som antal fuldtidsbeskæftigede. Det er vigtigt at bemærke, at der er mindre forskelle mellem definitionen hos DST og den definition, der anvendes i Jobindsats. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Jobomsætning (fig. 3-5):** Målingen opgør – i den valgte periode – antallet af tilfælde, hvor en person er startet i et nyt job. Ansættelserne tager udgangspunkt i lønudbetalinger i elndkomst, da vi ikke har oplysninger om start og sluttidspunkter for ansættelser. En ansættelse er defineret ved en lønudbetaling fra en arbejdsgiver til en person i en periode, hvor der i perioden før ikke var en lønudbetaling fra samme arbejdsgiver til samme person eller slet ingen lønudbetaling til den pågældende person. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Forgæves rekrutteringer (fig. 6 og tabel 2):** Antallet af forgæves rekrutteringer anvendes til at sige noget om mangel-situationen. En forgæves rekruttering er defineret som en virksomhed, der ikke har fået besat en jobåbning med den type arbejdskraft, der efterspurgtes. Rekrutteringerne opgøres samlet og på brancher. Data er hentet fra Rekruttering, forår 2015, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Balancestatus (fig. 7):** Opgørelsen over balancestatus er et samlet overblik over, hvor mange stillingskategorier der kan identificeres som et område med "paradoks", "mangel på arbejdskraft", "mindre gode beskæftigelsesmuligheder" eller "gode beskæftigelsesmuligheder". Data er hentet fra Rekruttering, forår 2015, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Bruttoledigheden (fig. 8-10):** Bruttoledigheden er defineret som antallet af ledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede). Tallene er sæsonkorrigeret (fig. 8) og opgjort med absolutte værdier, samt opgjort på a-kasser. Data er hentet fra Danmarks Statistik.
- **Fremskrivninger af beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke (fig. 11, 12, 13, 14 og tabel 3):** Med udgangspunkt i den seneste Register Baseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) fremskrives beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden. Fremskrivningen sker på baggrund af ØIM-prognose. Egne beregninger pba. indhentede data fra Danmarks Statistik